

Bilag 7

Tosprogede voksnes mundtlige dansksproglige forudsætninger

Tosprogede voksnes mundtlige dansksproglige forudsætninger

Ifølge FVU-bekendtgørelsen af 15. december 2000 skal tosprogede voksne have mundtlige dansksproglige forudsætninger mindst svarende til niveauet for sprogcentrenes Almenprøve 1 for at få adgang til FVU-læsning. Almenprøve 1 er imidlertid ophørt med at eksistere fra den 1. januar 2004, hvor en ny lov om danskuddannelse til voksne udlændinge er trådt i kraft, og et nyt prøvesystem er indført. I det følgende gives der først en kort redegørelse for ændringerne, herunder en angivelse af, hvad niveauet for den tidligere Almenprøve 1 svarer til i det nye danskuddannelsessystem. Derefter skitseres det niveau af mundtlige dansksproglige forudsætninger, som tosprogede deltagere skal have for at få adgang til FVU-læsning. Endelig gives der henvisninger til materialer, som kan anvendes som hjælperedskaber ved vurdering af tosprogede FVU-ansøgers mundtlige dansksproglige forudsætninger.

Ændringer af undervisnings- og prøvesystemet i dansk for voksne udlændinge

I det nye danskundervisningssystem er de tre hidtidige undervisningsspor erstattet af tre danskuddannelser, som hver er opdelt i seks moduler. (En oversigt over opbygningen af det nye danskuddannelsessystem samt en beskrivelse af indholdet af og målene for de enkelte moduler findes i *Bekendtgørelse nr. 1014 af 10. december 2003 om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.*, som er tilgængelig på Integrationsministeriets hjemmeside www.inm.dk.)

I det følgende angives det, hvad niveauet for den tidligere Almenprøve 1 svarer til i hver af de tre nye danskuddannelser.

Danskuddannelse 1 afsluttes efter *modul 6* med *Prøve i Dansk 1*, hvor det mundtlige niveau svarer til niveauet for den tidligere Almenprøve 1. Et bevis for bestået *Prøve i Dansk 1* dokumenterer således, at en person har det niveau af dansksproglige forudsætninger, som kræves for at blive optaget på FVU.

Når en person på *Danskuddannelse 2* har nået målene for *modul 5*, svarer dette til Almenprøve 1-niveauet. Et bevis for gennemførelse af dette modul dokumenterer således, at deltageren har de krævede mundtlige dansksproglige forudsætninger for optagelse på FVU. *Danskuddannelse 2* kan efter *modul 6* afsluttes med *Prøve i Dansk 2*, hvor kravene ved den mundtlige del af prøven er højere end kravene ved den mundtlige del af den tidligere Almenprøve 1.

Når en person på *Danskuddannelse 3* har nået målene for *modul 4*, svarer dette til Almenprøve 1-niveauet. Et bevis for gennemførelse af dette modul er således også dokumentation for, at deltageren har de krævede mundtlige dansksproglige forudsætninger for optagelse på FVU. *Danskuddannelse 3* kan afsluttes med *Prøve i Dansk 3* efter *modul 5* og med *Studieprøven* efter *modul 6*. Et bevis for en af disse prøver dokumenterer, at en person har sproglige færdigheder på et højere niveau end det krævede minimumsniveau for optagelse på FVU.

Niveau for mundtlige dansksproglige forudsætninger ved Prøve i Dansk 1

Da Almenprøve 1 som nævnt ovenfor er ophørt med at eksistere, tages der i det følgende udgangspunkt i Prøve i Dansk 1, hvor kravene i den mundtlige del af prøven svarer til kravene i den mundtlige del af den tidligere Almenprøve 1.

Målet med undervisningen på modul 6 på Danskuddannelse 1, som fører frem til Prøve i Dansk 1, er, at deltageren ”i relation til arbejde, uddannelse samt hverdagsliv og medborgerskab

- kan fungere mundtligt på dansk i en- og tovejskommunikation ved anvendelse af et enkelt, men sammenhængende sprog med en vis grad af kompleksitet og korrekthed i hyppigt forekommende, dagligdags kommunikationssituationer, hvor kontekst og indhold er bekendt, herunder
- kan forstå indholdet i enkel kommunikation om almindelige hverdagsforhold, hvor der anvendes et tydeligt udtalt sprog med en vis grad af kompleksitet
- kan kommunikere mundtligt i et enkelt, men sammenhængende og forholdsvis flydende sprog med en vis grad af kompleksitet og korrekthed om almindelige hverdagsforhold på en forståelig og situationstilpasset måde.” (Bekendtgørelse nr. 1014 af 10. december 2003 om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., bilag 3).

Ved Prøve i Dansk 1 i mundtlig kommunikation vurderes det ved hjælp af forskellige delprøver, om deltageren har nået de nævnte mål for undervisningen. (En beskrivelse af Prøve i Dansk 1 findes i *Bekendtgørelse nr. 1013 af 10. december 2003 om prøver inden for danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.* Eksempler på opgaver i mundtlig kommunikation gives i *Vejledning om Prøve i Dansk 1*. Disse dokumenter er tilgængelige på Integrationsministeriets hjemmeside www.inm.dk.)

Vurdering af tosprogede FVU-ansøgere mundtlige dansksproglige forudsætninger

Selv om en tosproget voksen ikke har aflagt Prøve i Dansk 1, Almenprøve 1 eller en anden danskprøve på et tilsvarende eller højere niveau, kan den pågældende naturligvis udmærket have mundtlige dansksproglige forudsætninger svarende til det krævede niveau. Hvis en tosproget voksen henvender sig til et undervisningssted med ønske om at deltage i FVU-læsning og ikke har et bevis, der dokumenterer mundtlige dansksproglige forudsætninger svarende til det krævede niveau, bør undervisningsstedet derfor foretage en vurdering af ansøgerens forudsætninger. I det følgende nævnes nogle materialer, som kan give lærere og vejledere hjælp til at vurdere, om tosprogede FVU-ansøgere har det krævede niveau af mundtlige dansksproglige forudsætninger.

Materialet "*Visitation – vejledning om visitation til danskuddannelse*" (Integrationsministeriet, 2003) indeholder eksempler på opgaver og vurderingskriterier, der kan anvendes som grundlag for vurdering af tosprogede voksnes mundtlige færdigheder på forskellige niveauer. I forhold til visitering til FVU er materialets kapitel 8 særligt relevant, idet dette kapitel beskriver det såkaldte Threshold-niveau, som svarer til det mundtlige niveau i den nuværende Prøve i Dansk 1 og den tidligere Almenprøve 1. Materialet er tilgængeligt på Integrationsministeriets hjemmeside www.inm.dk.

Rapporten "*FVU-læsning - værktøjer til afdækning af tosprogedes færdigheder og forudsætninger*" (Gellert, 2003) indeholder eksempler på kommenterede udskrifter af forskellige tosprogede voksnes talesprog. Der gives i bilag 4 til rapporten en vurdering af disse voksnes mundtlige forudsætninger i forhold til kravene til Almenprøve 1 i mundtlig kommunikation. Rapporten er tilgængelig på Undervisningsministeriets hjemmeside www.voksenuddannelse.dk.